

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1653/19-E

Název	Speciální základní škola a praktická škola Vysoké Mýto
Sídlo	Rokycanova 761, 566 01 Vysoké Mýto
E-mail	szsvm@seznam.cz
IČ	70851867
Identifikátor	600024806
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Alena Černá
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti	Rokycanova 761, 566 01 Vysoké Mýto
Termín inspekční činnosti	6. až 8. 1. 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Speciální základní škola a praktická škola Vysoké Mýto (dále škola) vykonává činnost základní školy, školní družiny a nově od 1. 9. 2017 střední školy. Aktuálně se ve škole vzdělává 57 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), jejich počet se za uplynulé období již stabilizoval. Výuka je realizována podle školních vzdělávacích programů v oboru vzdělání *základní škola* (35 žáků) a oboru vzdělání *základní škola speciální* (16 žáků). Ve střední škole se vzdělává v oboru vzdělání *praktická škola dvouletá* šest žáků. Žáci devátého ročníku základní školy dokončují vzdělávání podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání zpracovaného podle RVP ZV-LMP. Přibližně 40 % žáků se vzdělává podle individuálních vzdělávacích plánů a téměř stejný počet žáků dojíždí z několika okolních obcí i měst.

Ve školní družině bylo aktuálně zapsáno 24 žáků, kapacita je plně využita. Zájmové vzdělávání je realizováno ve dvou odděleních v ranních a odpoledních hodinách podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu.

Stravování žáků je zajištěno ve školní jídelně sousední Základní školy Vysoké Mýto, Jiráskova, příspěvková organizace.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Zřetelně stanovená vize školy je pedagogy přijímána, reálné cíle rozvoje se daří postupně naplňovat. Ředitelka při řízení uplatňuje princip spoluodpovědnosti pedagogických pracovníků, jehož prostřednictvím jsou všichni účelně zapojeni do činností školy. Efektivně delegovala kompetence na svého zástupce, členy školního poradenského pracoviště a také na vedoucí metodických sdružení, odpovídá tomu i vymezená organizační struktura. Jejich součinnost se pozitivně odráží v kvalitě výchovně vzdělávacího procesu. Jako účinný nástroj pro organizaci a řízení využívá ředitelka časově víceúrovňové plánování propojené s efektivním hodnocením. Naplňování výchovně vzdělávacích cílů sleduje prostřednictvím časté kontrolní a hospitační činnosti, po analýze zjištěných skutečností jsou následně zaváděny potřebné změny nebo nové postupy. K operativnímu provádění úprav organizačních dokumentů a plánů, kontroly jejich plnění, přijímání opatření přispívají také jednání pedagogické rady a časté pravidelné pracovní porady. Přenos informací je zajištěn intenzivním denním kontaktem mezi všemi pedagogy. Sdílený informační systém je funkční, umožňuje pracovníkům školy realizovat nastavené úkoly a cíle. Obsah výroční zprávy o činnosti školy přispívá k dalšímu rozvoji školy. Objektivně a efektivně hodnotí výsledky činnosti školy v různých oblastech, a to podle předem stanovených metod hodnocení. Drobné formální nedostatky v dokumentaci školy byly opraveny v průběhu inspekční činnosti.

Stabilizovaný pedagogický sbor je odborně kvalifikovaný. Výchovná poradkyně a školní metodička prevence absolvovaly studium pro výkon specializovaných činností. Dvojnásobně se navýšil počet asistentů pedagoga, kteří zodpovědným přístupem k žákům významně podporují jejich vzdělávání. Velmi dobrá spolupráce mezi učiteli a asistenty pedagogů podporuje pozitivní atmosféru. Získané poznatky z četné účasti pedagogů na různých formách dalšího vzdělávání byly uplatňovány ve výuce. Ke zvyšování kvality výchovně vzdělávacího procesu přispívají také vzájemné hospitace pedagogů, prostřednictvím kterých se velmi dobře daří sdílet profesní zkušenosti ve prospěch dalšího rozvoje vzdělávání žáků.

Materiální podmínky školy se zlepšily jak ve vybavení budovy a jejího okolí, tak pro výuku. Byla provedena částečná výměna podlahových krytin a osvětlení. Byla modernizována cvičná kuchyně včetně spotřebičů a pořízeno nové zařízení cvičného bytu zejména pro výuku v praktické škole dvouleté. Průběžně jsou dokupovány nejen multimediální pomůcky pro zvýšení názornosti výuky, ale i velmi potřebné kompenzační a reedukační pomůcky, které jsou nepostradatelnou součástí vzdělávání některých žáků. Prostředí tříd je účelně přizpůsobeno jejich speciálním vzdělávacím potřebám. Vystavené práce a výukové materiály s didaktickým přesahem do průběhu vzdělávání, často vyrobené pedagogy, doplňují prostředí tříd. Starší nábytek již zcela nevyhovuje potřebám vzdělávání a estetiky prostředí. Stav žakovských lavic v řadě případů neodpovídal ergonomickým požadavkům na zdravé sezení. O pravidlech bezpečnosti a ochrany zdraví jsou žáci prokazatelně poučováni. Této problematice věnuje škola pozornost i v různých vzdělávacích oblastech. Četnost školních úrazů není vysoká. Osvojování zdravého životního stylu žáků je podporováno nejen ve výuce, ale také zapojením do tradičních projektů (*Mléko do škol, Ovoce a zelenina do škol*).

Škola hospodaří s finančními příspěvky ze státního rozpočtu a od zřizovatele. Daří se jí získávat finanční prostředky z Evropské unie včetně dotací od města Vysoké Mýto.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Organizace vzdělávání respektovala individuální potřeby žáků, míru jejich postižení a momentální zdravotní stav. Ve většině tříd se společně vzdělávali žáci více ročníků. Ve sledovaných hodinách převládala příjemná, klidná atmosféra. Komunikace učitelů se žáky byla přívětivá, trpělivá, což velmi významně podporovalo bezpečné učební prostředí pro žáky, jejich aktivitu a nenucené vyjadřování. Vyučovací záměry byly stanovovány s ohledem na jejich schopnosti. Obsahovaly vědomostní a dovednostní cíle, byla rozvíjena i postojová složka. Volené činnosti byly logicky i námětově propojené, vhodně byly zařazovány motivační a relaxační části. Učitelé výuku diferencovali a individualizovali ve prospěch procesu učení žáků, respektovali jejich učební styl. Pedagogové si v hodinách počínali jistě, dokázali včas a citlivě reagovat na momentální emoční a fyzické potřeby jednotlivých žáků. V hodinách převládalo automatizování učiva různými formami nebo metodami práce, které zohledňovaly jejich speciální vzdělávací potřeby. Nové poznatky byly vyvozovány postupně na základě známých faktů s pomocí upevněných znalostí žáků. Plánovaně vytvářeli podmínky pro sdílení jejich zkušeností přímo souvisejících s daným tématem. Kladené otázky využívali i k navození jednoduchých problémových situací. Výuka byla velmi výrazně propojována s konkrétními příklady z praktického života, a tím bylo žákům vzdělávací téma lépe srozumitelnější, byli vedeni k hledání jednoduchých řešení. Žáci většinou spolupracovali nebo se dílčím způsobem podíleli na kooperativních aktivitách. Motivační formy a metody práce i pochvaly žáků za dílčí pokroky výrazně podporovaly učební proces. Ve sledovaných hodinách bylo patrné, že sebehodnocení žáků je pravidelnou součástí vyučovacích hodin nebo delších časových celků a pomáhá k vytváření povědomí o vývoji jejich učebních výsledků. K efektivitě výchovně vzdělávacího procesu ve většině případů přispívalo využívání kompenzačních, reedukačních pomůcek a názorných materiálů v souladu s cílem hodiny. V menší míře byla využívána multimediální technika samotnými žáky např. jako nabídka další aktivity nebo jako motivační prvek pro další práci. Výchovně vzdělávací činnost důsledně respektovala specifické vzdělávací potřeby jednotlivých žáků s těžkým zdravotním postižením, zaznamenaná úroveň speciální podpory žáků byla na vysoké profesionální úrovni.

Velmi kladně lze hodnotit spolupráci vyučujících s asistenty pedagoga. Bylo zřejmé, že se učitelé s asistenty v předstihu připravují na společnou pedagogickou spolupráci, která byla ve všech zhlédnutých hodinách velmi efektivní. Činnost asistentů pedagoga byla značně prospěšná zejména v individuální podpoře žáků v procesu učení a v udržení pozornosti nebo při sebeobslužných činnostech.

Výuka žáků je podpořená a doplněná smysluplnou realizací projektů, akcí cílených na rozvoj klíčových kompetencí a zprostředkování důležitých zkušeností žákům (např. dopravní výchova, plavání, ozdravné pobyty, čtenářství, příprava zdravých svačinek). Žáci jsou tak vedeni k rozvoji samostatnosti při rozhodování a vykonávání každodenních činností. Významnou oblastí, která je propojena s uvědomováním si a rozvojem životních hodnot, je environmentální výchova. Realizované aktivity mají velký dopad na rozvoj žádaných postojů a praktických návyků žáků využitelných v jejich osobním životě.

Činnost ŠD svým vzdělávacím obsahem promyšleným způsobem navazuje na základní vzdělávání a podporuje tak osobní rozvoj žáků. Důraz je kladen na pestrou nabídku činností zaměřených na naplňování především individuálních zájmů, relaxaci a pohybové aktivity. Ve sledovaných činnostech vychovatelky velmi citlivě reagovaly na momentální fyzický i psychický stav žáků, svojí empatickou komunikací posilovaly u všech pocit bezpečí a klidu. Nabídka byla přizpůsobena jejich možnostem a přirozeným způsobem ovlivňovala i jejich rozhodování. Motivace k činnosti byla vysoká v důsledku pozitivního přístupu a podpory vychovatelek i pomoci asistentek pedagoga. Vybavení prostor ŠD s množstvím podnětných materiálů, pomůcek, her a hraček vhodně podporuje žáky v jejich individuálním rozvoji stejně tak jako společně realizované aktivity se základní školou.

Hodnocení výsledků vzdělávání

System zjišťování výsledků vzdělávání žáků je funkční. Škola využívá pro interní hodnocení nejen metody rozpracované ve školním řádu, ale i postupy, které průběžně vznikají při jednání metodických sdružení. Pozitivním zjištěním je, že většina pedagogů vede podrobnější průběžné záznamy o vývoji a procesu učení žáků, včetně žakovských portfolií. Získané podklady umožňují následnou úpravu individuálního přístupu v procesu vzdělávání a hodnocení. Zákonní zástupci jsou o výsledcích vzdělávání informováni na pravidelných informačních schůzkách, při individuálních návštěvách školy a také záznamy klasifikace v žakovských knížkách a deníčcích. Mají možnost poradit se v rámci pravidelných konzultačních hodin, které jsou stanoveny u všech pedagogů a zveřejněny na webových stránkách školy.

Ve školním roce 2018/2019 celkem prospělo 39 žáků a dalších 10 s vyznamenáním. Žáci s vysokou mírou podpůrných opatření jsou hodnoceni slovně vzhledem k rozsahu a druhu zdravotního postižení, zejména se jedná obor vzdělání základní škola speciální a částečně i v základní škole a praktické škole dvouleté. Hodnocení je zejména jejich individuální rozvoj vzhledem k očekávaným výstupům oborů, přesto neprospělo osm žáků. Úzkou spoluprací členů školního poradenského pracoviště je sledována realizace a uplatňování podpůrných opatření stanovených školskými poradenskými zařízeními. Žákům s rizikem školního neúspěchu je nabízeno individuální doučování, je nastavena zvýšená spolupráce s rodiči nebo doporučena externí pedagogicko-psychologická diagnostika. Vzdělávací výsledky jsou pravidelně hodnoceny v rámci pedagogických rad i částečně konzultovány na jednání metodických sdružení. Škola efektivně zajišťuje žákům a jejich rodičům kariérové poradenství, především předáváním různých dokumentů s aktuálními vzdělávacími možnostmi

ve středním vzdělávání, exkurzemi nebo umožňuje prezentování středních škol. Škola nabízí i profesní vyšetření pro žáky metodou *Hamet 2*.

Čtyřem žákům byl snížen stupeň z chování, třem za neomluvené hodiny. Ve škole je písemně udělováno více kázeňských opatření, které převažují nad udělováním pochval. Byly uděleny dvě důtky třídního učitele a jedna důtka ředitelky školy. Udělování ocenění a pochval probíhá především prostřednictvím každodenní ústní motivace. Počet neomluvených hodin (celkem 594) byl zapříčiněn vlivem nepodnětného rodinného a mimoškolního prostředí. Škola přijímá opatření ke snížení neomluvené absence. Žákům je věnována další individuální péče s cílem zlepšit jejich docházku, škola zvýšeně spolupracuje se zákonnými zástupci. Neomluvená absence byla aktivně řešena s oddělením sociálně právní ochrany dětí, policií a státním zastupitelstvím. Jako preventivní aktivita byla zorganizovaná beseda s policií pro rodiče žáků. Škola vydala od aktuálního školního roku nový pokyn k omlouvání absencí. Pozitivní atmosféře školního prostředí napomáhá i neformální zapojení rodičů žáků do školních akcí.

Soustavná pozornost je věnována průběžnému sledování případných signálů rizikového chování. Ve třídách probíhají preventivní programy s cílem zvládat podněty k rizikovému chování (prevence kouření, závislostí, krádeží apod.), podporovat zdravé sebevědomí a rozvíjet vztahy. Pro žáky základní školy speciální jsou vybírána i další potřebná témata zaměřená např. na sexuální chování, odmítnutí a rozhodování. Každoročně je realizován zážitkový pobyt. Žáci mají možnost sdělit své problémy velmi bezpečným způsobem pomocí elektronické e-mailové schránky důvěry. Někteří žáci reprezentují školu v různých akcích a soutěžích. Zapojují se především do sportovních a výtvarných s regionálním přesahem. V některých získali dobrá umístění a ocenění.

Škola dobře spolupracuje se zřizovatelem a s městem Vysoké Mýto a organizacemi ve městě i v okolí. Úspěšně se prezentuje na veřejnosti, ale i prostřednictvím svých webových stránek nebo vydáváním školních časopisů s hodnotným obsahem. Žáci mají možnost kontaktu s žáky okolních škol v rámci projektové výuky, společných akcí a soutěží. Zdařile pokračuje i dlouholetá spolupráce se školou obdobného typu v Německu formou výměnných pobytů.

Závěry

Vývoj školy

- Zápis nové součásti školy Praktické školy dvouleté do rejstříku škol a školských zařízení od 1. 9. 2017,
- splnění kvalifikace pro výkon činností výchovné poradkyně a metodičky prevence, navýšení počtu asistentů pedagoga,
- zkvalitnění materiálních podmínek školy.

Silné stránky

- Vzájemná spolupráce pedagogů včetně asistentů pedagogů, která se velmi pozitivně odráží v organizaci a průběhu vzdělávacího procesu,
- aktivní sdílení profesních zkušeností všech pedagogů, která je přínosná pro rozvoj vzdělávacího procesu a zkvalitňování vzdělávání žáků,
- kvalitní uplatňování individualizace a diferenciací vzdělávání ve prospěch individuálního a osobnostního rozvoje žáků,

- komplexní propojení základního a zájmového vzdělávání prostřednictvím projektové činnosti a profesního sdílení zkušeností,
- realizace efektivně nastaveného školního vzdělávacího programu školní družiny pozitivně ovlivňuje rozvoj všech složek osobnosti účastníků zájmového vzdělávání s důrazem na jejich individuální vzdělávací potřeby.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Vybavení tříd nábytkem, žakovské lavice v řadě případů neodpovídaly ergonomickým požadavkům na zdravé sezení žáků,
- minimální udělování písemných pochval a ocenění podle kritérií školního řádu.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Podle finančních možností obnovit nábytek ve třídách a zajistit pro žáky nastavitelné lavice, které je možné individuálně přizpůsobit potřebám žáků,
- projednat systém udělování písemných pochval a ocenění jako další variantu pro pozitivní motivaci žáků,
- zařazovat podle možností více aktivit s multimediální technikou, aby ji uživatelsky používali sami žáci.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina, čj. KH 5572.32/2003/OŠMS, ze dne 17. 4. 2003, s účinností od 1. 5. 2003, ve znění Dodatků 1-10, poslední ze dne 4. 6. 2019, čj. KrÚ 43082/219/64 OŠ
2. Rozhodnutí MŠMT, čj. MSMT-45914/2015-2, ze dne 2. 2. 2016 (výmaz oborů vzdělání - dobíhající obory)
3. Jmenování do funkce ředitelky školy, čj. KrÚ 37914/2014 OŠK, ze dne 29. 5. 2014, s účinností od 1. 8. 2014
4. Rozhodnutí MŠMT, čj. MSMT-2126/2017-5, ze dne 18. 4. 2017, s účinností od 1. 9. 2017 (zápis střední školy- Praktická škola dvouletá)
5. Rozhodnutí čj. KrÚ 34694/2017, ze dne 17. 5. 2017, s účinností od 1. 9. 2017 (stanovení počtu žáků střední školy)
6. Rozhodnutí čj. KrÚ 76583/2018 OŠ, ze dne 2. 12. 2018, s účinností od 1. 9. 2019 (zřízení přípravného stupně základní školy speciální)

7. Strategický plán rozvoje Speciální základní školy Vysoké Mýto 2014 – 2020, ze dne 3. 1. 2014
8. Školní řád, čj. SZŠVM/22/2019, s účinností od 2. 9. 2019
9. Vnitřní řád školní družiny ze dne 4. 9. 2017
10. Školní vzdělávací program zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Přátelská škola pro všechny*, platný od 1. 9. 2016, ve znění aktualizace ze dne 1. 9. 2017
11. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání – vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením „Přátelská škola pro všechny“, čj. SZŠVM/47/2009 s platností od 1. 9. 2007, ve znění aktualizace ze dne 1. 9. 2017
12. Školní vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální „Přátelská škola pro všechny II“ a Příloha pro přípravný stupeň ZŠs, čj. SZŠVM/48/2010 s platností od 1. 9. 2010, ve znění aktualizace ze dne 1. 8. 2014
13. Školní vzdělávací program pro školní družinu, upravený dne 1. 9. 2017
14. Školní vzdělávací program zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělávání praktická škola dvouletá určený pro střední vzdělávání žáků, čj. MŠZŠPŠ/651/12, s platností od 1. 9. 2017
15. Školní matrika, školní rok 2019/2020
16. Dokumentace žáků se SVP (výběr), školní rok 2019/2020
17. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2019/2020
18. Plán výchovného poradce, školní rok 2019/2020
19. Rozvrhy hodin tříd, školní rok 2019/2020
20. Třídní knihy, školní rok 2019/2020
21. Kniha úrazů, školní roky 2018/2019, 2019/2020
22. Minimální preventivní program rizikového chování, školní rok 2019/2020
23. Zápisy z pedagogických porad, školní roky 2018/2019, 2019/2020
24. Přehledy výchovně vzdělávací práce, školní rok 2019/2020
25. Zápisní listky ŠD, školní rok 2019/2020
26. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2018/2019
27. Inspekční zpráva, Čj. ČŠIE-218/15-E, ze dne 27. 3. 2015

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Iva Morávková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Bc. Iva Morávková v. r.

Mgr. Petra Chaloupková, školní inspektorka

Mgr. Petra Chaloupková v. r.

Bc. Jan Kozák, kontrolní pracovník

Bc. Jan Kozák v. r.

V Pardubicích 28. 1. 2020

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Alena Černá, ředitelka školy

Mgr. Alena Černá v. r.

Ve Vysokém Mýtě 31. 1. 2020